

Щоб гроші мати, треба ошукати

«Акції АТ «Побутсервіс» є найбільш надійним, гарантованим і перспективним вкладанням грошових засобів порівняно з іншими акціями. Отримання дивідендів відбувається щопівріччя. Орієнтовний процент дивідендів по акціях — 500% без врахування інфляції та індексації. З урахуванням порівняльної інфляції в 1993 році розмір дивідендів може скласти 2500–3000% річних і більше, залежно від фінансового стану національної грошової одиниці.

Виплату дивідендів буде виконано у встановлені терміни.

На відміну від внесків на приватизаційні рахунки в різні інвестиційні фонди, довірчі товариства і трастові компанії, рахунки громадян (у даному випадку) одразу вкладатимуться в сферу побуту та послуг, що виключає період невизначеного очікування для власника акції.

Найбільш важлива відмінна риса АТ «Побутсервіс» полягає в тому, що товариство створено і діє для народу, для вирішення суспільне значущого завдання кожного з нас, а тому має міцну життєву основу і перспективність!

Президент АТ «Побутсервіс» А. І. Бондарєв.

1.06.94 р. брат і сестра Давиденки вклали в АТ «Побутсервіс» в особі президента А. І. Бондарєва свої два приватизаційні сертифікати вартістю по 1050000 крб. кожен і уклали відповідні угоди (договори) із зазначеним паном, як юридичною особою.

11.01.95 р. брат і сестра отримали листи про продаж акцій другої емісії і, відповідно, вклали додатково ще 1500000 крб. Правда, акцій вони не одержали, так само, як не одержали і виклику на збори акціонерів. Під час телефонної розмови відповідальний співробітник АТ «Побутсервіс» пообіцяла, що в лютому 1995 року буде виплачено дивіденди.

Час йшов. У березні 1995 року, в правлінні АТ пояснили, що збори акціонерів для вивчення всіх питань відбудуться в травні 1995 року.

Збори так і не скликалися, дивідендів не виплачувалося, хоча в кожному договорі з кожним акціонером було зазначено, що дивіденди мають нараховуватися щоквартально.

Так воно тривало аж до кінця 1996 року. Обіцянки щодо виплати дивідендів по ваучерах та акціях другої емісії постійно змінювали лексичну форму, вдосконалюючись і підтримуючи у акціонерів надію на щасливий кінець.

У січні 1997 року Давиденки раптом одержують від АТ «Побутсервіс» листа з ввічливим повідомленням про ліквідацію цього акціонерного товариства і пропозицією повернути акції та розірвати укладені договори.

Одночасно акціонери дізналися, що їхні гроші та цінні папери АТ «Побутсервіс» вклали у ЗЗБВ № 5, асфальтобетонний завод, Васильківський сирзавод, молочний завод № 3.

Дехто з акціонерів під впливом безнадійної ситуації, майстерно представленої у виконанні АТ «Побутсервіс», передав (тобто віддав назад) свої акції (і договори на право управління майновими сертифікатами) в АТ «Побутсервіс» в особі Анатолія Івановича Бондарєва. Цьому сприяли листи розіслані від імені правління АТ всім акціонерам з попередженням про те, що в разі непередачі акцій і договорів до 1 березня 1997 року, ці папери «втрачають свою силу».

Тим, хто побоювся «втратити силу», було в обмін на акції та договір сторін видано «временное свидетельство» та «акти прийомки-передачі», в яких чорним по білому написано про те, що остаточно припиняється будь-яка відповідальність перед акціонерами-вкладниками АТ «Побутсервіс» та підприємств-споживачів грошей і цінних паперів. Водночас у вказаному акті зазначено, що «сторони підтверджують взаємне виконання в полном об'ємі своїх обов'язків».

Отакої! Правда, і про те треба сказати, що цей самий акт підписує і акціонер, — тобто надурювання відбувається ніби за згодою сторін! А ви питаєте: як збагатитися за рахунок довірливих людей у два прийоми? Дуже просто. Перший прийом — прийом грошей і державних цінних паперів під тисячовідсоткові обіцянки в обмін на акції і договори. Другий

прийом — прийом (тобто повернення назад) акцій і договорів під загрозу «втрачання сили» в обмін на «виповнення своїх обов'язків», з подальшим оформленням акту-індульгенції, яким акціонер власноруч звільняє обіцяльника від виконання обіцяного.

А ви кажете, що фінансові піраміди існують тільки в Албанії. Ні, вони існують скрізь, там, де люди не тільки не шанують себе, але й просто не вміють читати те, що їх особисто стосується.

«Вечірній Київ», 5 березня 1997 р.

Аферизм як логічне явище

Останнім часом у редакційній пошті значно побільшало листів громадян стосовно наслідків їхньої участі в приватизаційних процесах. На жаль, наслідків, майже виключно, сумних. Колись майбутні історики вивчатимуть фактори та чинники, що вплинули на яскравий прояв (і успіх!) явища масового обдурювання громадян.

А зараз можу повторити (в ... надцяте за ці останні вісім років) тільки одне: масове обдурювання людей стало можливим тільки за активної участі в ньому цих самих людей. З журналістської цікавості опитав із десятка знайомих підприємців: чи «вклали» і куди свої ваучери? Як правило, у відповідь отримував посмішку і ухильне, щось на зразок — «та все немає часу», «ще не думав про це», «віддав батькам — нехай використають», «продав, щоб зняти питання» тощо.

Того, хто «скуштував» систему, тобто добре знає безглузді умови, створені державою (в особі її чиновників і парламентаріїв) для ведення (радше — для неведення!) підприємництва в Україні, той переважно мало вірить у позитивний результат сучасної сертифікатно-приватизаційно-фондової епопеї, розкрученої меткими хлопчиками, котрі створювали депозитарії ще у 1991–1992 роках, коли мало хто й чув це імпортоване слово.

Ера кучмономіки — сприятлива пора для активістів червоно-московської антиукраїнської ідеї.

І хоча довірчо-трастова афера мала більш очевидний характер надурювання, ніж її інвестиційно-приватизаційна сестра з усією її електронно-інформаційною піною навколо сертифікатних аукціонів, але обидві вони мають те спільне, що створюють режим сприяння деяким окремим особам за рахунок загалу. А це свідчить скорше про **державний рівень організації цих афер, тобто про класичну корупцію високого рівня.**

Газета — не орган дізнання і не суд, але постійно спостерігаючи за певними тенденціями в розвитку ринкових явищ, підготовкою і організацією впровадження елементів ринкової системи господарювання, отримуючи величезну читацьку пошту, розуміємо, що в нашому суспільстві, котре у справі реформування переважно топчеться на місці, посткомуністична аморальність посадових осіб в різних структурах апарату добре проростає на ґрунті посттоталітарного невігластва і переляку тієї абсолютної більшості громадян, які не хочуть критично подивитися на власну пасивність і безпорадність. Мабуть, нам усім ще не вистачає патріотизму, щоб шануватися так правдиво, аби виключити можливість іншого, крім «свій до свого по своє!»

Ось фрагмент з одного листа до редакції.

«Мова йде про злочасні ваучери, що ми їх, повіривши у рекламу по телебаченню, вклали з дочкою до концерну «Разноекспорт» ще у серпні 1994 року та гроші (на вимогу «Разноекспорту»): з мене, як пенсіонера — 4000 крб, з дочки — 35000 крб. За умовами угод ці суми мали нам повернути через рік, але ось вже 1997-й надворі, а нам — ні грошей, ні дивідендів. Крім того, я придбав «Лото-облігації Разноекспорту» три штуки по 100000 крб. у державному Ощадбанку (відділення № 5441); облігації — ті що не виграють (а таких більшість) — мало бути погашено після 1.01.96, але той самий державний Ощадбанк відмовив мені в погашенні і гроші не повернув. ...Всі ці факти можна вважати не простим бюрократизмом, а справжньою організованою державною злочинністю проти власного народу, проти прав, честі і гідності людини.

Володимир Савицький

(адреса і телефон відомі редакції).

Пан Савицький передав редакції також відповіді міської прокуратури і прокуратури Печерського району про розгляд його звернення з приводу невиконання «Разноекспортом» своїх зобов'язань. В тих відповідях — нічого по суті. Якщо під суттю розуміти загальновідомий факт «мирного» пограбування мільйонів людей на очах правоохоронних органів.

«Вечірній Київ», 14 травня 1997 р.

Як покласти завод у кишеню

Про анекдотичні випадки розповів журналістам на нещодавній пресовій конференції в. о. голови ФДМУ Володимир Лановий.

До Фонду телефонує директор підприємства і повідомляє, що немає чим платити зарплату і що уряд допомагає отримати кредит на зарплату, але банк-кредитор вимагає від призначеного під приватизацію підприємства майно під заставу. На що керівник Фонду резонно відповів: вибирайте одне з двох: або заставу, або приватизацію. Бо застava — це також метод зміни форми власності, тільки в інтересах кредитора. Тобто реалізація застави — це приватизація на користь того, хто давав гроші в борг.

І незрозуміло: чи цей керівник підприємства дурником прикидається, чи може насправді...

У кожному разі, факти свідчать, що на сьогодні за межами, правового поля вже перебуває не менше 1000 підприємств, де під час приватизації допущено явні зловживання довірою цілого колективу в інтересах окремих осіб.

Підприємство «Дніпробудмашина»: балансова вартість, основних фондів — 3 млн. грн., а статутний фонд (сума основних фондів і обігових коштів) — 27 тис. грн. Тобто весь завод коштує не більше вартості своїх основних фондів, а менше їх у 111 разів! Підприємство «Мартохім»: основні фонди — 240 млн. грн., а статутний фонд — 40 млн. грн.

Злочин це, чи некомпетентність? Мабуть, скоріше, злочинна некомпетентність або примітивно-некомпетентна злочинність. І такі дані, показники, форми документів успішно пройшли кілька інстанцій без жодних зауважень фахівців! І нікому не прийшло в голову, що годилося б розірвати контракт з таким керівником, який так примітивно «жене тюльку».

Людська пожадливість (якщо б не сказати — зажерливість) подає нам унікальні приклади нахабства в сфері приватизації. Перевіряючи випадки надання великих кредитів за рахунок позабюджетного фонду ФДМУ, нове керівництво фонду натрапило на угоду про надання кредиту в сумі \$11 млн. науковій державній установі під заставу майна в сумі \$13 млн. У відповідних додатках до угоди вказується, що сума застави складається з ...\$11 млн. кредиту та 2,5 млн. процентів за цей кредит. Такого шедевру примітивного шахрайства не міг би собі дозволити навіть Паніковський.

«Вечірній Київ», 29 липня 1997 р.

Фарцювання по-міністерськи

Розмови про адміністративну реформу в Україні точаться вже не один рік. Але біда навіть не в тому, що все, зрештою, обмежується «пересадкою» чиновників із крісла в крісло. Ще більш обтяжливим для країн є саме «реформування», коли у процесі реорганізацій безслідно, немов у «чорних дірах», зникає державне майно. З легкої руки чиновників різного рівня розпродується за безцінь, розтягується те, що «погано лежить». А погано лежить усе...

16.05.2000 пан директор Українського наукового центру екології моря (УкрНЦЕМ) В. Михайлов з Одеси в листі на ім'я свого київського начальника — пана міністра екології і природних ресурсів Івана Зайця подав за № 93/06 пропозицію: давайте, мовляв, спишемо, а потім... продамо (!) наше науково-дослідне судно «Віктор Бугаєв» водозаміщенням 4,47 тисяч тонн і довжиною 100,2 м, а виручені гроші пустимо на ремонт іншого нашого науково-дослідного судна — «Ернст Кренкель», який невдовзі має вирушати з експедицією до Антарктиди. Пропозиція якраз тим і цікава, що продати пропонується судно, залишкова вартість якого складає... 00 грн. 00 коп. (!) Мовляв, «Віктор Бугаєв» не вартий нічого, тоді як за його місце біля причалу щодобово платиться 430 грн. Цілком можливо, що міністерство й дало б «добро» на таку вигідну оборудку. Але знайшовся в міністерстві такий собі скромний клерк пан Зубін (так він себе назвав в редакції), який, замість «піти назустріч» досить прозорій пропозиції, почав міркувати: якщо корабель не має вартості, то як його збираються продати, а якщо він усе ж таки чогось вартий, тоді як його можна списати по нульовій ціні? І почав шукати документального обґрунтування.

Це очевидно, занепокоїло одеських торговців кораблями, бо пан директор В. Михайлов невдовзі шле панові міністру нового листа № 170/06 від 12.07.2000, майже ідентичного змісту, але... залишкову вартість судна вже визначено в сумі 12813 грн. 60 коп.

І що цікаво — в обох листах вказується, що обстеженням стану судна займалася комісія УкрНЦЕМ, тобто підлеглі службовці пана В. Михайлова. До нового листа вже було додано й акти, і технічний паспорт судна. Щоправда, комісія чомусь не приклала означений в додатку до листа від 12.07.2000 акт про списання основних засобів, а тому так і залишилося

невідомим, що ж фактично залишилося на потужно оснащеному кораблі, нашпигованому науково-дослідною апаратурою. Тому знову у вередливого пана Зубіна виникли запитання. А його ще й підтримала перший заступник міністра Т. Кисільова, яка 21.07.2000 в службовій записці на ім'я міністра І. Зайця інтелігентно пояснила, що, в цьому випадку, документи слід привести у відповідність з чинними нормативно-правовими актами, в тому числі: провести належну експертну оцінку майна.

Така постановка питання не була сприйнята з особливим ентузіазмом. Більше того, як повідомив нам пан Зубін, який надав редакції відповідні документи, нагадування про необхідність дотримуватися закону при проведенні майново-фінансових операцій, «викликало «обурення». А тут ще Міністерство і науки, яке вело підготовку до VI Української антарктичної експедиції, 18.08.2000 звернулося до Кабміну з листом, в якому стверджувало, що уругвайська компанія «Христоферсен» досі не отримала коштів за бункеровку судна «Ернст Кренкель» в порту Монтевідео ще в березні 1998 року під час проведення III Української антарктичної експедиції і тепер компанія має намір звернутися до уряду Уругваю з вимогою арештувати це судно в разі появи його в уругвайському порту.

Між іншим, шлях до Антарктиди передбачає обов'язкове заходження в порт Монтевідео для взяття на борт палива, харчів, питної води.

Що стосується грошей за бункеровку, то їх ще два роки тому мав сплатити той самий УкрНЦЕМ через турецьку компанію «Мармара-Шипінг», яка повинна була перерахувати гроші згаданій компанії «Христоферсен». Але, замість цього було включено «ланцюжок», і тоді гроші «пішли» ще одній турецькій компанії «Фермам», а та..., словом «Христоферсен» грошей за паливо не отримав...

Про можливість арешту українського судна з вищевказаних причин Київ був попереджений посольством України в Аргентині ще 14.09.1999. Але тільки через рік віцепрем'єр М. Жулинський 25.09.2000 за № 14348/33 письмово вказав міністрові Зайцю І. О.: «Прошу вирішити. Про виконання поінформувати Кабінет міністрів України».

Отже, як ви розумієте, треба терміново десь «дістати» гроші, бо інакше яким чином «Ернст Кренкель» дістанеться Антарктиди? Один з варіантів — продати інший державний корабель, що знаходиться на балансі цього ж УкрНЦЕМ. Знову постає ряд логічних запитань: звідки у УкрНЦЕМ кораблі? Скільки їх? Чому це треба їх раптом продавати, замість того, щоб притягти до відповідальності тих, хто безпосередньо причетний до вищезазначених фінансових оборудок?

Виявляється, що місяцем раніше було проведено перевірку «окремих питань фінансово-господарської діяльності УкрНЦЕМ». Наведемо тут тільки деякі узагальнення фактів з семисторінкової доповідної записки керівника сектору роботи з кадрами С. О. Цоміна від 21.08.2000 на ім'я міністра І. Зайця:

«Інвентаризацію проведено з порушеннями; нестача матеріальних цінностей на 15 тис. грн.; списання та ліквідація експедиційного судна «Прибой» проведені з грубими порушеннями законодавства; кошти, отримані від комерційних рейсів, не спрямовувалися на утримання діючого науково-дослідного флоту «Віктор Бугаєв» і «Ернст Кренкель»; тепер ці два судна фактично не мають права на вихід в море; в порушення чинного законодавства проведено взаєморозрахунок на 30 тис. грн.; погодження регіонального відділення ФДМУ на договори оренди — відсутні; ставка орендної плати розраховується УкрНЦЕМ самостійно...».

Вищенаведений вислів «діючий науково-дослідний флот» потребує пояснення. Так от, ще 1997 року флот УкрНЦЕМ складався з 9 морських суден, здатних ходити в усіх морях. Станом на 16.08.2000, крім двох вищезазначених суден, одне з яких якраз і хотів списати пан директор В. Михайлов, на балансі УкрНЦЕМ також знаходяться: «Пассат», «Григорій Ушаков» і «Володимир Паршин», які передано у фрахт приватним фірмам; «Севастополь-1», «Бриз» і «Яків Гаккель» передані за договором бербоут-чартеру (в т. ч.: громадянинові Іраку)...

На згадуваному вже листі пана директора В. Михайлова від 12.07.2000 про терміновий продаж судна стоїть не менш термінова віза пана міністра І. Зайця: «Т. Кисільовій! Прошу терміново розглянути і дати відповідь. Іван Заєць. 15.07.2000 р.» Малося на увазі, очевидно, терміново задовольнити слизьке прохання УкрНЦЕМ. А пані перший заступник міністра Т. Кисільова (так, так, та сама, що перед цим була головою Держстандарту і була звільнена Л. Кучмою, бо заважала державній мафії робити гроші на неконтрольованому імпорті) не тільки зафіксувала тут ряд порушень законодавства, а й звернула увагу свого начальника на ці порушення, чим викликала зливу гострих невдоволень.

До речі, як потім виявилось в результаті незалежної експертної оцінки вартості судна «Віктор Бугаєв», його нинішня початкова ціна при продажу на біржі складає майже 200 тисяч USD...

Невдоволення «верхів» викликав на себе і пан С. О. Цомін, який у згадуваній доповідній на ім'я міністра І. Зайця вказує на факти порушень, здійснених з ініціативи і за участю попередника пана І. Зайця, тодішнього першого заступника Мінекобезпеки, а потім міністра В. Шевчука під час ліквідації експедиційного судна «Прибой».

Можна було б оті «флотські» проколи міністерства екології та природних ресурсів розцінити як прикрі випадковості, якби не інші, не менш прикрі факти міністерської діяльності.

Так, наприклад, існує Меморандум між урядами України і Канади про співробітництво з питань зміни клімату. Проекти в Україні фінансуються Канадою, а валютні кошти надходять на благодійний фонд «Міжнародний фонд Дніпра» (МФД) — вул. Володимирська, 44, пошуковий індекс в базі даних — 20063652, директором якого було записано того самого високого державного службовця В. Я. Шевчука — колишнього міністра, а нині — керівника апарату Ради національної безпеки і оборони України (РНБО).

До речі, цікаво було б послухати думку правоохоронців: чи є законним випадок, коли міністерство (код 25514) виступає «інвестором» фонду? Навколо фонду створено менші фірми — наприклад, «Міжрегіональний центр екологічного аудиту» (статистичний код 25270249) та «Центр досліджень сталого розвитку» (стат. код 25404903), які знаходяться за тією ж адресою, тримаючи свої розрахункові рахунки в одному банку з «МФД». І це зрозуміло. Взагалі, поєднання певних інтересів тут давно стало правилом. Наприклад, директор В. Серенко є одночасно... головним бухгалтером центру аудиту. Хоча не завжди. Бо, наприклад, близько півмільйона канадських доларів розподіляє неурядовий «МФД», а фінансові звіти, згідно зі ст. 1.3 Меморандуму, готує урядова інституція — міністерство. Такий цікавий розподіл функцій створює, як всі розуміють, певні можливості, які, на жаль, не пов'язані з покращенням роботи. А ще торік заступник генерального прокурора пані О. Колінько в поданні на ім'я в. о. міністра В. Я. Шевчука «Про усунення порушень... формування та використання коштів...» звертала увагу високого державного службовця на те, що в його відомстві:

— фінансування природоохоронних заходів стало другорядним (науково-дослідні та проектні роботи профінансовано на 0,7% від плану);

— державна закупівля товарів, робіт, послуг здійснюється без проведення тендерів;

— не фінансується державна програма ліквідації 200 контейнерів з бойовими отруйними речовинами на дні бухти Козачої в м. Севастополі;

— величезні суми витрачаються для «показухи» (на дизайнерські роботи — 60 тис. грн.; на проведення колегії в Херсонській обл. — 20 тис. грн. тощо);

— недоїмка по збору податків із підприємств у сфері екобезпеки становить 190 млн. грн...

Не є винятком, коли державні службовці одночасно обіймають посади керівників підприємств, фондів, входять до їх штатного розпису. Так само не є винятком, коли такі підприємства і фонди фінансуються з держбюджету.

«Зазначені порушення сприяли розкраданню, нецільовому використанню коштів фондів охорони навколишнього природного середовища з боку посадових осіб органів Мінекобезпеки» — зазначає О. Колінько.

Можна зрозуміти обурення пані О. Колінько, адже підприємства, утворені під патронатом Мінекобезпеки, не надавали міністерству фінансових звітів, їх директори не оформлювалися за контрактом і, як це не дивно, навіть місцеві податкові адміністрації не одразу і не з радістю надали дані про такі «секретні», а по суті — тіньові підприємства.

Голос заступника Генерального прокурора було заглушено впевненими кроками адміністративної реформи, згідно з якою міністерство екології та природних ресурсів було утворено на базі шести міністерств та відомств: Мінекобезпеки, Геолкому, Гідромету, Укрдержкартографії, Укрдержхімкомісії, Держадміністрації ядерного регулювання. При цьому, з 501 підприємств та організацій, зареєстрованих Мінстатом, котрі ввійшли до сфери управління Мінекоресурсів, тільки 153 одиниці було передано згідно з ліквідаційними балансами. Очевидно, по всіх інших (зокрема, по створених під «дахом» Мінекобезпеки численних фондах і підприємствах, в тому числі: при заповідниках, національних природних парках, малих підприємствах та екологічних фондах при держуправліннях екологічної безпеки в областях тощо) фінансові кінці опущено у воду...

«Вечірній Київ», 14 листопада 2000 р.